

Ἡ ΔΙΑΠΛΑΣΙΣ ΤΩΝ ΠΑΙΔΩΝ

ΕΙΚΟΝΟΓΡΑΦΗΜΕΝΟΝ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΝ ΔΙΑ ΠΑΙΔΙΑ ΕΦΗΒΟΥΣ ΚΑΙ ΝΕΑΝΙΔΑΣ

Ἐγκειμημένον ὑπὸ τοῦ Ὑπουργείου τῆς Παιδείας — Ἐγκύκλιος ἀρ. 30, ἀπὸ 11 Ἀπριλίου 1932 —
ὡς ἐλεύθερον ἀνάγνωσμα δι' ὅλα ἐν γένει τὰ Σχολεῖα τῆς Μέσης καὶ Στοιχειώδους Ἐκπαιδεύσεως.

ΣΥΝΔΡΟΜΗ ΠΡΟΠΑΗΡΩΤΕΑ

ΕΣΩΤΕΡΙΚΟΥ: Ἐτησίᾳ δραχμαὶ 100. Ἐξέμνην δραχ. 55. Τρίμηνον δραχ. 30.
ΕΣΩΤΕΡΙΚΟΥ: Ἐτησίᾳ φράγκα γαλλικὰ 60, ἔξμνην 35 καὶ τρίμηνον 20.
ΑΜΕΡΙΚΗΣ: Ἐτησίᾳ δολλάρια 4, ἔξμνην 2 καὶ τρίμηνον 1.

ΕΚΔΙΔΕΤΑΙ ΚΑΤΑ ΣΑΒΒΑΤΟΝ

ΙΔΡΥΘΗ ΤΩ 1879

ΙΔΡΥΤΗΣ - ΕΚΔΟΤΗΣ - ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ

ΝΙΚΟΛΑΟΣ Η. ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ

Ο ΤΟΜΟΣ ΤΗΣ ΔΙΑΠΛΑΣΕΩΣ

Ἀρχίζει τὴν 1ην Δεκεμβρίου, ἀλλ' αἱ συγγραμμάρχοι ἀρχίζουν τὴν 1ην αὐγούστου μηνός.

ΓΡΑΦΕΙΟΝ ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ

Ὀδὸς Εὐρυκίδου ἀριθ. 42, παρὰ τὸ Βαρβάκειον.

Περίοδος Β' — Τόμος 39ος

Ἀθήναι 18 Ἰουνίου 1932

Ἔτος 54ον. — Ἀριθ. 29

Ἡ ΠΟΥΡΝΑΡΑ

Τὴν ἀγαπῶ καὶ τὴν καμαρώνω σὰν νὰ εἶναι δική μου. Καὶ μήπως δὲν εἶναι; Ἐγὼ ὅποτε θέλω τὴν ὁμορφιά τῆς καὶ τὸν ἰσκιο τῆς. Τὰ βαλανιδια τῆς δὲ μοῦ χρειάζονται.

Κάθε φορὰ ποῦ πλησιάζω στὸ χωριό, τὴν ἀναζητῶ μὲ τὰ μάτια μου.

Καὶ πάντα τὴ βρίσκω ὅμοια κι' ἀπαράλλαχτη, χειμῶνα καλοκαίρι. Φυτρωμένη στὴν κορφή τοῦ λόφου, φουντωτὴ καὶ τρυφερὴ σὰν σγουρόφυλλος βασιλικὸς στὴ γλάστρα.

Πολλὲς φορές ἀπαρτάω τὴ δουλειά μου καὶ τρέχω κοντὰ τῆς. Χαίδεύω τὸν ἰσιο καὶ μεστωμένο κορμὸ τῆς, χώνω τὰ χέρια μου στὴ φυλλωσιά τῆς. Εἶναι δική μου.

Τὸ καλοκαίρι κάθουμαι στὸν ἰσιο τῆς καὶ ἀγνατεύω κάτω τὴν καταπράσινη κοιλιάδα μὲ τὸ φειδωτὸ ποταμάκι, καὶ πιδ πέρα τὴν ἀπέραντη θάλασσα.

Βρίσκομαι ἐκεῖ πάντα μόνος. Τὸ χωριὸ δὲν ἔχει ρωμαντικούς. Κι' εἶται τὸν ἰσιο καὶ τὴ μοναξιά ἀπολαμβάνω μόνος. Αὐτὸ μοῦ ἀρέσει.

Πλησιάζει νὰ βκαλέψη ὁ ἥλιος. Τὰ σύννεφα χρυσώνονται καὶ καθρεφτίζονται στὴ θάλασσα. Πάρνει κι' αὐτὴ τὸ χρῶμα τους. Ἐγὼ στὴν πουρνάρα μου.

Περιμένω τὴ δύση καὶ τὰ πουλιά.

Πέντ' ἔξη καρδερίνες, πέντ' ἔξη σπίναι, καμμιά φορὰ καὶ κανένας κότσυφας ἔρχονται τακτικὰ καὶ κουρνιάζουν στὴν πουρνάρα μου. Κάθε βράδου τοὺς περιμένω τοὺς φτερωτοὺς συντρόφους μου. Ἐρχονται κελαὶ δώντας καὶ φρ, φρ, χώνονται στὴν πυκνὴ φυλλωσιά τῆς. Ἐνα λεπτὸ κλαδάκι εἶναι τὸ κρεβάτι τους. Τὰ ζεστά σκεπάσματα τὰ φέρνουν μαζί τους πάντοτε παστρικά, καινούργια, κομψά.

Φρ, φρ, καὶ ἡ πουρνάρα μου τὰ

δέχεται στοργικὰ στὰ σπλάγχνα τῆς. Ἡ πυκνὴ φυλλωσιά τῆς τὰ προφυλάει ἀπὸ τὴ βροχὴ καὶ τὸν ἀνεμο, ὅπως ἡ μάνα τὸ παιδί μέσα στὴν ἀγκαλιά τῆς.

Ἐδουχισμένα πουλάκια, σὰς ζηλεύω. Δυὸ σκουληκάκια ἀρκοῦν νὰ σὰς χορτάσουν κι' ἓνα φύλλο νὰ σὰς πτεγάση. Πετᾶτε ἀμέριμνα ἀπὸ δέντρο σὲ δέντρο, χαίρεστε τὴ χλόη, τὸν

οὐρανὸ, τὸν ἥλιο, τὴν ἐξοχὴ. Τραγουδατε διαρκῶς τὴ χαρὰ τῆς ζωῆς. Χαίρεστε τὴ λευτεριά. Κι' ἡ μάνα σας Φῶσις ἔχει ἀμέτρητα παλάτια καταπράσινα, γιὰ νὰ κουρνιάσετε. Ἡ φουντωτὴ πουρνάρα, τὸ πυκνὸ κυπαρίσσι, ὁ πολύκλαδος πλάτανος, ἡ θεόρατη βαλανιδια εἶναι ὅλα δικά σας. Δὲν σὰς κάνει κανεὶς ἔξωση, δὲν σὰς διώχνουν εἰκαστές, δὲν σὰς κυ-

ΕΙΚΟΝΕΣ ΠΑΙΔΙΩΝ ΕΚ ΤΟΥ ΦΥΣΙΚΟΥ

Ἡ ΧΑΡΑ ΤΟΥ ΒΡΕΦΟΥΣ

(Φωτογραφία Γεωργίου Μπουζα)

νηγοῦν χωροφύλακες. Εἶστε τὰ πε-
ταινά τοῦ οὐρανοῦ, ποῦ δὲν σπείρετε,
δὲν θερίζετε, δὲν θησαυρίζετε, δὲν
μισαίτε, δὲν μισαίθε, ἀλλὰ πάντα
χαρούμενα κελαιδεῖτε.

Ὁ ἥλιος βούτησέ στη θάλασσα,
τὰ χρυσομένα σύννεφα ἀρχίζουν νὰ
ξεθεωρίζουν. Τὰ πουλάκια κοιμῶν-
ται. Ἡ φυχή λυγίζει σὰ σὲ πρό-
σευχή. Ὅλα πάνε στὶς κατοικίες τους
καὶ μόνον ἡ πουρνάρα μου μένει στη
θέση της μέρα νύχτα, χειμῶνα κα-
λοκαίρι, φουντωτὴ καὶ τρυφερὴ σὰν
σγουρόφυλλος βασιλικὸς στη γλά-
στρα του.

Καληνύχτα, πουλάκια μου!

Π. Δ. ΠΑΝΑΓΟΠΟΥΛΟΣ

ΤΟ ΤΑΞΙΔΙ ΤΗΣ ΘΕΙΑΣ

Ἦταν τὴν ὥρα ποῦ καθόταν στὸ
τραπέζι. Ἡ πόρτα κτύπησε δυνατὰ.
Ὁ διανομέας ἔφερε ἕνα γράμμα συ-
στημένο. Ἡ θεία τὸ πήρε, ὑπέγραψε
καὶ κράτησε ὥρα πολλὴ στὰ χέρια
της τὸ μακροῦλὸ φάκελλο. Φαντα-
ζόταν τί εἶχε μέσα κι' ὅμως δίσταζε
νὰ τ' ἀνοίξῃ. Μὰ τ' ἀποφάσισε.

Ἦταν τὰ δυὸ χαρτιά ποῦ πρόσμε-
νε μὲ τόση ἀγωνία καὶ λαχτάρια μὴ-
νὲς ὥρα. Καὶ σήμερα ποῦ τὰ κρα-
τᾶ στὰ χέρια της, δὲ χαίρεται καθό-
λου. Γυρίζει καὶ ξαναγυρίζει τὰ χον-
τρά ἔγγραφα μὲ τὶς ἐπίσημες σφρα-
γίδες στὰ χέρια, ποῦ τρέμουν. Χω-
ρὶς νὰ τὸ νοιώσῃ, ἀρχίζουν τὰ δάκρυα
νὰ σταλάζουν ἀπὸ τὰ μάτια της, ἕ-
να-ἕνα, ἀργά, καυτερά. Καὶ τὸ φα-
γητὸ ξεχάστηκε.

Ἔτσι κλαμμένη τὴ βρήκε ὁ μεγα-
λὸς ξάδερφος. Ρώτησε κι' ἔμαθε τὴν
αἰτία.

— Ἐ! Καὶ γι' αὐτὸ κλαίς; Ἀφοῦ
δὲ θέλεις, νὰ μὴ φύγῃς.

— Ἀνατινάχτηκε.

— Νὰ μὴ φύγω; Ἐγὼ ποῦ δὲν
ζοῖσα παρὰ μὲ τὴν προσδοκία τῆς
στιγμῆς αὐτῆς; Ἄν μείνω, εἶναι τὸ
ἴδιο σὰ νὰ πεθάνω. Δὲς με πῶς ἔ-
γινε!

— Μὰ τότε, ξάδερφούλα, εἶσαι λι-
γάκι... πῶς νὰ τὸ πῶ;... καλαθὴ.
Κλαίς γιὰτὶ θέλεις νὰ φύγῃς. Κι' ἔ-
ταν ἔφθασαν τὰ χαρτιά στὰ χέρια
σου, πάλι κλαίς... γιὰ νὰ μὴ φύγῃς.

— Ὅχι! Κανένας ἀδιέφορος δὲ μπο-
ρεῖ νὰ καταλάβῃ τὸ δράμα μῆς τέ-
τοιας καρδίας. Γιατὶ κανένας δὲν ἔ-
χει νοιώσει πῶς αὐτὴ ἡ καρδιά ἔχει
χωρίσει σὲ δυὸ. Τὸ ἕνα κομμάτι βρι-
σκεται μακριά, στη χώρα τὴν ἀλα-
ργινὴ καὶ ξωτικιὰ, ποῦ φυτρώνουν ἀλ-
λουιώτικα λουλούδια καὶ φωτίζει ἕνας
ἥλιος πρὸ θερμῶς καὶ πρὸ φλογερῶς.
Τὸ ἄλλο βρίσκεται ἐδῶ καὶ πάντα

ματώνει καὶ πάντα πονεῖ, γιὰτ' εἶναι
ἀγιάτρευτη ἢ πλὴγὴ ποῦ ἔκαψε τὸ
χώρισμα. Καὶ τώρα νοιώθει πῶς θὰ
πονέσῃ, θὰ σπαράξῃ ἀκόμα πρῶτο.

Κλείνει τὰ μάτια ἢ κοπέλλα καὶ
παρουσιάζεται μπροστὰ τῆς τ' ὄραμα
τὸ θεῖο τοῦ νηιοῦ ποῦ ἐτοιμάζεται
ν' ἀφῆσῃ. Δάση, μοναστήρια κι' ἐξο-
χὲς ποῦ ἔχει γνωρίσει, ποῦ τῆς εἶ-
χαν δώσει χαρὲς ψυχικὲς ἀτιμητες.
Κάμποι μ' ἀνθισμένα πορτοκαλόδε-
τρα ἢ φορτωμένα τὸ χρυσομένο καρ-
πὸ τους, μαγκάνια καὶ στέργες μὲ
χρυσόφανα, ποῦ γύρω ἔχει παίζει σὰν
ἦταν ξένοιαστη παιδοῦλα. Καὶ σπι-
τια φιλικὰ, ἀγαπημένα. Μὰ ἕνα πο-
νεῖ πρῶτο, τὸ πατρικὸ της. Ὅλη
της τὴ ζωὴ ἐκεῖ μέσα ἔχει κυλήσει.

Τῶς λατρεύει σὰ νάταν κάτι ζων-
τανό, σὰ νὰ μὴ εἶναι οἱ τοῖχοι τοῦ
ἀψυχα ντουβάρια, παρὰ ψυχὲς ποῦ
νοιώθουν, ποῦ τῆς θυμίζουν παλιὰ
καμάρια καὶ ξεχασμένες σκέψεις
τῆς ὥρες τῆς ἀγρύπνιας. Κι' ὅλους
θσοὺς κλείνει μέσα, τὰ δροσερὰ κι'
δλόχαρα πρόσωπα τῶν ἀδελφῶν, τὰ
κουρασμένα μὰ ἴσως γι' αὐτὸ πρὸ ἀ-
γαπητὰ, ποῦ πρὸ λατρευτὰ πρόσω-
πα τῶν γονιῶν ποῦ θ' ἀφῆσῃ...

— Ἀχ! Πῶς θὰ τ' ἀφῆσῃ; Ἡ καρ-
διά της καὶ πάλι πονεῖ ἀνυπόφορα.
Ἰπὸ κωφοὶ λυγμοὶ τὴν ταράζουν. Κι'
ὁ ξάδερφος μιλάει;

— Θὰ φύγῃς ἔ; Ἐρεῖς πῶς θὰ
βαστάξῃ τὸ ταξίδι; Δυὸ μῆνες σω-
στοὺς.

— Λάθος κάνεις. Τριάντα ὡς σα-
ράντα μέρες μονάχα.

— Μονάχα;... Καλὰ! Καὶ δὲ
συλλογιέσαι πῶς ἐκεῖ στὸν ὠκεανὸ
ἢ θάλασσα σηκώνει κάτι κύματα θεό-
ρατα ποῦ ἀναποδογυρίζουν τὰ βαπό-
ρια;

— Ἀπὸ σένα τ' ἀκούω αὐτὸ. Ἰ-
πάρχουν βέβαια κύματα μὰ δὲν ἀνα-
ποδογυρίζουν τὰ βαπόρια. Τὰ τραν-
τάζουν, τὰ κάνουν νὰ χορεύουν καὶ
τίποτα περισσότερο.

— Καὶ τὸ βρίσκεις μικρὸ αὐτό;
Ἄμ' ἐκεῖνα τὰ πελώρια φάρια...

— Πῶς τὰ λένε;... Ἐξάσσα! Τελο-
πάντων. Νὰ συλλογισθῆς μονάχα πῶς
τὸ στόμα τους εἶναι τόσο μεγάλο ποῦ
κάνουν δλόκληρη βάρκα μὲ μπουκιά.
Δὲν τὸ πιστεύεις; Κρίμα! Ἐπρεπε
νὰ θυμᾶμαι τ' ὄνομά τους, νὰ σοῦ τὸ
πῶ... νὰ ρωτήσης καὶ θὰ δῆς πῶς
λέω ἀλήθεια...

— Ὅσο κι' ὁ Μυγχάουζεν. Μὰ
ἐσὺ, παιδί μου, τὸν περνᾷς!

— Τί, ποιὸς εἶναι ὁ Μυγχάουζεν;
ρωτοῦν τὰ τρία ἀνεψάκια ποῦ φθα-
σάνε κείνη τὴ στιγμή.

Ὁ ξάδερφος εἶναι ψεύτης ὅχι ὅ-
μως κούτος. Καὶ σκέπτεται πῶς θὰ

κᾶμει καλὰ νὰ τὸ σκάσῃ πρὶν τὸν
πραγκάρουν τὰ μικρά.

Φεύγει. Ἀμέσως ξαναγυρίζει καὶ
φωνάζει ἀπὸ τὴν πόρτα:

— Ἐξάσσα νὰ σοῦ πῶ νὰ προσέ-
χῃς δταν θὰ περνᾷς πάνω σὲ κείνο
τὸ ποτάμι ποῦ τὰ νερά του εἶναι κί-
τρινα...

— Πῶς τὸ λένε;

— Ἄντιο!

— Τί; Ἐχει ποτάμι ποῦ τὸ λένε
ἀντίο; ρωτᾷ ὁ μικρὸς Γιῶργος μὲ ἀ-
πορία.

— Ὅχι, παιδί μου! Μ' αὐτὸς μὲ
φόρτωσε ψευτιὲς ἐδῶ πέρα. Θυμᾶσαι
μὰ φορὰ στη Διάπλαση, ποῦ διαβά-
ζαμε τὶς ψευτιὲς τοῦ Μυγχάουζεν
καὶ γελοῦσαμε; Αὐτὸς εἶναι.

— Μὰ τί σὰς εἶπε; Πέστε μας!

Ἡ θεία ἐπαναλαμβάνει τὶς αἰσιό-
δοξες προφητείες. Ὁ Γιῶργος κι' ἡ
Μπέμπα γελοῦν ἀπ' τὴν καρδιά τους.
Ἡ Καίτη δὲν πολυκαταλαβαίνει γιὰ
τί λένε. Ἐπειδὴ ὅμως βλέπει τοὺς
ἄλλους νὰ γελοῦν, ξεκαρδίζεται στὰ
γέλια.

— Τὸν ψεύτη! Γιὰ φαντάσου τί
φάρια βρήκε νὰ πῇ!

— Ἀμὲ τὸ ποτάμι! Ξανακούστηκε
ποτὲ νὰ ταξιδεύει ὑπερωκεάνειο πά-
νω σὲ ποτάμι; Ἀμὲ τότε θὰ πλέει...
καὶ στὴν ξηρὰ.

Γελοῦν! Γελοῦν! Ὁ θεία, μονάχα,
ἔχει πάθει. Συλλογιέται πῶς αὐτὸ τὸ
ταξίδι, κάθε ἄλλο ἀπὸ χαρὰ τῆς δι-
νει. Ὅσο ἢ πραγματοποιήσῃ του ἦ-
ταν ἀμφίβολη, τὸ φανταζόταν γεμά-
το ἰσχυρία. Μὰ τώρα ποῦ τὸν ἐρω-
κοντεῖ νὰ ληθῆσῃ, παθεῖ πῶς νὰ τὸ
βρίσκῃ ἐπιθυμητό. Ἦταν οἱ πέπλοι
τοῦ ἀγνωστοῦ ποῦ τὸ τὸλιγαν τόσο
δρομὰ καὶ τόκαναν νὰ φαίνεται μυ-
στηριώδικο καὶ ἐλκυστικὸ, παράξενο
κι' ὄρατο. Ὅμως οὔτε μὴ στιγμὴ
ἀλλάζει γνώμη.

Πρέπει νὰ ταξιδέψῃ.

— Παιδιά! Θέλετε νὰ φύγω;

Ἐξῆ χερᾶκια ἀπλώνονται νὰ τυ-
λιχθοῦν στὸ λαιμὸ τῆς γύρω. Τρία
στόματα παρακαλοῦν:

— Μὴ φύγετε, θεία Ἐλένη! Μὴ!
Καὶ στὰ ματάκια μέσα πλανιέται
μὲ ἱκσοῖα βουθῆ...

Ἀγαπημένα μικροῦλια! Ἡ θεία
δὲ θᾶπρεπε νὰ φύγῃ ἴσως! Εἶναι
τόσο ἀδύναμη ἢ καρδιά της τώρα!
Ἀναρωτιέται ἢ ἴδια ἀνὰ τὴν ἀπορρο-
γὴ νὰ ὑποφέρῃ τὸ σπαραγμὸ ἐνδὲς και-
νούριου χωρισμοῦ. Ὅμως, μικροῦλια
μου ἐσεῖς, δὲν ἔξερετε τί εἶναι πόθος.
Εἶναι μὴ δύναμη ποῦ ξεσηκώνει τὴν
φυχή δλόκληρη, τὴν κάνει νὰ πλα-
ταίνῃ κι' ὅλα γύρω της νὰ τὰ βρί-
σκῃ στενόχωρα καὶ σκοτεινά! Εἶναι
μὴ ἀλλάγη ἐπιθυμία γιὰ κάτι ἀνεί-

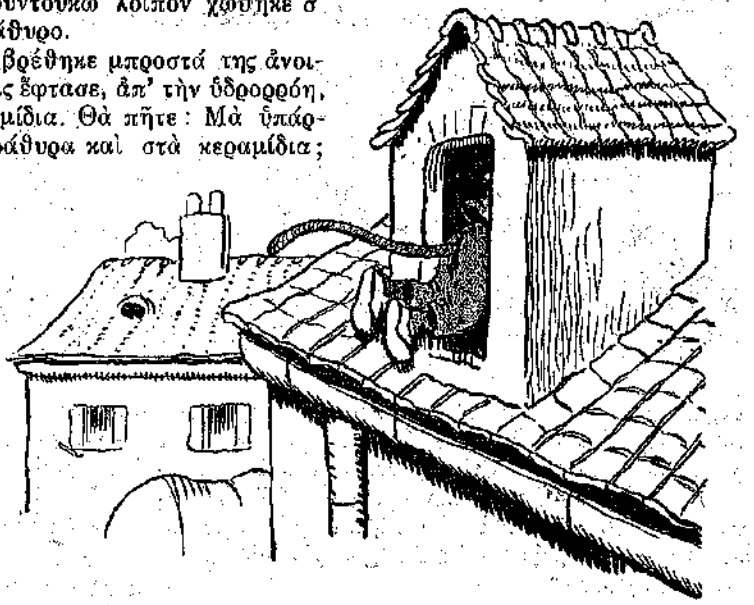
ΘΗΡΙΟΤΡΟΦΕΙΟ ΧΑΡΡΥ ΚΟΜΠΛΕΝ

[ΑΝΑΓΝΩΣΜΑ ΓΙΑ ΠΟΛΥ ΜΙΚΡΑ ΠΑΙΔΙΑ]

ΙΖ'

Ἡ Φουντούκω λοιπὸν χόθηκε σ'
ἕνα παράθυρο.

Αὐτὸ βρέθηκε μπροστὰ τῆς ἀνοι-
χτό, μόλις ἔφασε, ἀπ' τὴν ὑδροοροή,
στὰ κεραμίδια. Θὰ πήτε: Μὰ ὑπάρ-
χουν παράθυρα καὶ στὰ κεραμίδια;

— Μὰ ναί! Ἦταν τὸ παράθυρο μᾶς σοφίτας ἀπάνω στη σκεπὴ τοῦ σπι-
τιοῦ ἐκεῖνου ὅπου καθόταν μὲ τὴν οικογένειά του ἕνας ψωμάς. Καὶ στὴ
σοφίτα αὐτῆ, κοντὰ στὸ παράθυρο, εἶχαν βά-
λει ἕνα μεγάλο μαστέλο μὲ ζυμαρί.

Ἀπὸ τὴ βία της, ἀπὸ τὸ φόβο της, ἡ
Φουντούκω δὲν τὸ εἶδε. Καὶ μπλούμι! πέφτει
ὅλη μέσα στὸ ζυμαρί.

Εἶδε κι' ἔπαθε ὡς νὰ βγῆ. φανιάζεστε πῶς
σὲ τί κατάστασῃ!

Φοροῦσε τώρα ἕνα χοντὸ κοστοῦμι
ἀπὸ ζυμαρί, ποῦ δὲν τῆς ἐρχόταν κα-
θόλου καλὰ καὶ δὲν ἤξερε πῶς νὰ τὸ
πετάξῃ ἀπὸ πάνω της. Δερνόταν, τι-
ναζόταν, κλυώταν, πολεμοῦσε, ἴδρω-
νε... Ἐπιτέλους, κάτι κατάφερε. Καὶ
τότε σκέφτηκε νὰ γλυ-
τώσῃ κι' ἀπὸ τὴ φυλα-
κὴ της, γιὰτὶ δὲν εἶχε
βέβαια κανένα σκοπὸ νὰ
περάσῃ τὴ ζωὴ της σ'
ἐκείνη τὴ σοφίτα...

Νὰ μὴ καταπαχτῆ
στὸ βάθος. Σκύβει καὶ βλέπει μὴ σάλα. Δὲν ἔχει ἄλλη διέξοδο, ἀπὸ κεί
θὰ κατεβῆ. Καὶ πραγματικῶς, ἀρχίζει οἰγά-οἰγά νὰ κατεβαίνῃ.

Κάτω ὅμως, τὸ σπῆτι τοῦ ψωμά ἦταν ἀναστατωμένο. Τὸ παιδί του
εἶχε ἴδῃ τὴν αἰμιὸν στὴν αὐλή, πῶς ἀπ' τὸ κασσόν, κι' εἶχε βγάλει τὶς
φωνές. Ὁ ψωμάς, ἡ γυναῖκα κι' ὁ σκύλος ἔτρεξαν
κι' ἄρχισαν νὰ ψάχνουν. Φώναζαν «κλέφτης! κλέ-
φτης!». Καὶ κατεβαίνοντας, ἡ Φουντούκω ἀκουσε
ὅλο αὐτὸ τὸ πατιοντὶ στὴν αὐλή καὶ φοβήθηκε...

Κοντοστάθηκε... Τί νὰ κάνῃ; Νὰ-
νεβῆ πάλι στη σοφίτα; Δὲν ἦταν
φρόνιμο. Νὰ κατεβῆ στὴν αὐλή καὶ
νὰ τὸ βάλλῃ στὰ πόδια; Μπορεῖ καὶ
νὰ μὴ τὴν ἐπιαναν, νὰ βγαίνει στὸ
δρόμο καὶ νὰ γλύτωνε...

Αὐτὸ ἀποφάσισε. Καὶ γενναῖα,

ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΟΙ ΜΥΘΟΙ
ΠΕΤΕΙΝΑΡΙ ΚΑΙ ΧΗΝΟΣ

Τὸ πετεινάρι κοκορεύεται
καὶ λέει στὸ χῆνο: — Τί γυραῖτε
στόρνιθαριό μας; δὲν πιστεύετε,
πῶς μέρα νύχτα ξεκουφαίνετε
μ' ἀλυσισμούς, σὰν τὰ σκυλιὰ,
κότες... κοκόρια καὶ πουλιὰ;
Κουφὸς δὲν εἶσαστε μοῦ φαίνεται...
— Πῶς φαίνεσαι, μορὸ πῶς εἶσαι πε-
τεινάρι
ποῦ ἀκόμη νὰ μᾶς διαλαλῆ δὲν ἔχει
χάρη:
«Κοτοῦδες φυλαχτῆτε! κλέφτρα! κατὴ
σαυθόματι, νυχάτη,
τῆς Ἀλεπούς ἢ ἐγγόνα! Λὰς γιὰ νὰ
[παχύγω
μόνο καὶ μόνο μ' ἔφεραν;»
— Ἀχ, χῆνο

Γιὰ ὅσες βουαιὲς ἐσατόμισα σὺχώρα με,
κι' ὡς που νὰ μεγαλώσω... παρη-
[γύρα με!

ΑΝΕΚΔΟΤΑ
ΜΕΤΡΙΟΦΡΟΣΥΝΗ

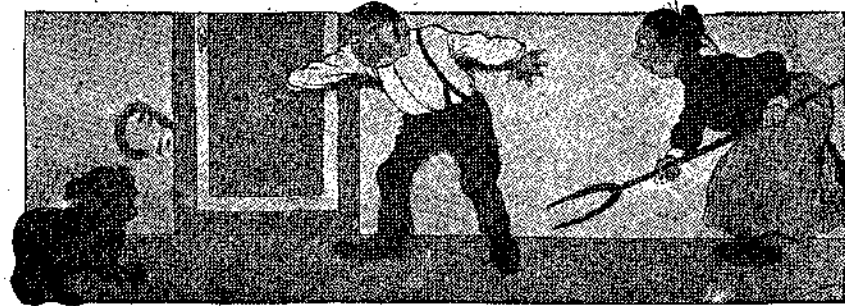
Ὁ περίφημος Ντυβάλ, βιβλιοθη-
κᾶριος τοῦ αὐτοκράτορα Φραγκίσκου
Α', ἀπαντοῦσε συνήθως «δὲν γνωρί-
ζω» στὶς ἐρωτήσεις ποῦ τοῦ ἔκαναν
γιὰ διάφορα ἐπιστημονικὰ θέματα.

— Ὡστόσο, τὸ λέει μὲρα κά-
ποιος ἀμαθής, ὁ αὐτοκράτορας σὰς
πληρώνει γιὰ νὰ τὰ ξέρετε.

— Μὲ πληρώνει γιὰ ὅ,τι ξέρω, ἀ-
πάντησε μετρίοφρονα ὁ σοφός. Ἄν
ἦταν καὶ γιὰ ὅ,τι δὲν ξέρω, τότε δὲν
θὰ ἀρκαθῶσαν ἔλοι οἱ θησαυροὶ τῆς
αὐτοκρατορίας.
(Μετάρχατος) ΔΗΜ. ΚΟΚ.

κατέβηκε στην αυλή κι έτρεξε προς την πρώτη πόρτα που είδε μπροστά της ανοιχτή. Άλλα δεν πρόφτασε να βγεί: Ο ψωμας έτρεξε γρήγορα κατόπι της και, με μεγάλη ορμή, έκλεισε πίσω της την πόρτα εκείνη που ήταν σιδερένια. Η Φουντούκω είχε περάσει. Δεν είχε περάσει όμως κι η ούρα της, που με την ορμή που έκλεισε, ή πόρτα της την έκοψε από τη ρίζα!

Έτσι ή κακομοίρα ή Φουντούκω έμεινε κολοβή. Και το χειρότερο,

μπήκε και στη φυλακή. Γιατί ακούγοντας τις φωνές «κλέφτης! κλέφτης!» ένας χωροφύλακας έτρεξε και, βλέποντας να βγαίνει από μια πόρτα του ψωμα, ένα κουρελιασμένο, ματωμένο και λιγδιασμένο παιδί — γιατί για παιδί πήρε την κολοβή Φουντούκω — «νά, ο κλέφτης!» είπε. Και την τσάκωσε από το γαιάκι και την πήγε ίσια στο τμήμα. Εκεί την πέταξε σάσακι στο κρατητήριο κι εκλείδωσε την πόρτα.

(Άκολουθε!)

Η ΚΥΡΑ-ΜΑΡΘΑ

Η ΛΙΤΑΝΕΙΑ ΤΟΥ ΦΩΣΚΟΛΟΥ
ΖΑΚΥΘΙΝΟ ΔΙΗΓΗΜΑ

— Συνέχεια από το προηγ. και τέλος —
Αυτό ήταν, με μεγάλες γραμμές, το στρατηγικό σχέδιο του μαθηματικού, που άρχισε να εκτελείται. Άλλα υπήρχε και το στρατηγικό σχέδιο του Ζέρβα, κι άρχισε να εκτελείται κι εκείνο...

Ύστερ' από μισή ώρα, δλοι βρέθηκαν συγκεντρωμένοι στο *Ιντρούιτο*, με παλμούς ανυπομονησίας και χαράς. Ο Ζέρβας, από τους πρώτους, έδινε στον καθένα τη θέση του, αναλόγως του κομματιού που του είχαν έμπιστευτεί. Η μηχανή του Άτδούτ ελχε λυθεί: τής έβγαλαν και τη γυάλινη θήκη και την τροχαλία και τα βαρίδια και όλα, ώστε δεν έμεινε παρά ο μακρὸς εκείνος γνώμονας, με το δποστήριγμα της τροχαλίας επάνω. Ο μαθητής που κρατούσε τον άψηλὸ αυτό στυλό, έπρεπε να προηγηθῆ. Έμοιαζε με σταυρό ή γυμνωμένη του μηχανή, — με σύμβολο παράξενο κάποιας νέας θρησκείας...

Ύπάρχον δυο ηλεκτρικές μηχανές: ή μια του Χόλτς, ή άλλη του Ράμφεν. Άπ' αυτές βγήκαν τέσσερις δίσκοι γυάλινοι, πελώριοι, μεγαλοπρεπέστατοι: κι' οι τέσσερις μαθητές που τους κρατούσαν, έπρεπε να περιστοιχίσουν το «σταυρό», όπως στις λιτανείες τα έξαπτέρυγα. Έπειτα

θ' ακολουθούσε... ή μουσική. — Άμ τί; χωρίς μουσική; — Οι μεγάλοι ορειχάλκινοι σωλήνες της μηχανής του Ράμφεν άκτινοβολούσαν όπως και τα όργανα της μπάντας, με τη διαφορά πως ήταν πολύ επιδεικτικότεροι.

Ο Ζέρβας φωνάζον κατανεθουσιασμένος μ' αυτούς τους σωλήνες έφρόνιζε όμως να συμπληρώσει τη μπάντα του και μ' άλλα όργανα, δλωσδιόλου πρωταφανή: με το γυάλινο κουδούνι της άεραντίας: με μια γυάλινη επίσης σφαίρα που είχε μέσα ένα κουδουνάκι μετάλλινο: με τον πελώριο γυάλινο σωλήνα, που δείχνει την ταυτόχρονη πτώση όλων των σωμάτων όταν λείψει ο άτμοσφαιρικός άέρας: με την «άστραποβολοσοα ράβδος» του ηλεκτρισμού (που έγινε *μπαγκέτα* του άρχιμουσικού), και με δλόκληρη συστοιχία από πράσινες λουγδουνικές λαγήνους!

Έπειτα θ' ακολουθούσε έ κλήρος. Καμιά δυσκολία: Στο έργαστήρι της Φυσικής υπήρχε και μια μικρή συλλογή από παλιά επιστημονικά βιβλία, άστρονομικούς χάρτες *έν φόλλιο*, πίνακες λογαρίθμων χονδρούς σά λεξικά, κτλ. Όταν οι μαθητές που τα είχαν στα χέρια, τα κρατούσαν ανοιχτά, με σοβαρότητα, κι' έκαναν πως διαβάζουν, δεν χρειαζόνταν και άμφια για να τους πάρης για παπάδες.

— Η θρησκεία μας καταργεί τα άμφια! είπε ο Ζέρβας.

Τὸν κλήρο άποφασίστηκε να περιστοιχίσουν και μερικά άλλα θρησκευτικά έμβλήματα, άκόμη πιὸ άφάνταστα: Δυὸ τεταρτοκόκλια από διπλὸ ταψιά πράσινο, που χρησίμευαν στην ηλεκτρική μηχανή ή *Κολυμβητής*, ένας μικροσκοπικός πολυέλαιος μέσα στὸ νερό του κυλινδρικού του δοχείου: ο μετάλλιος δίσκος του ηλεκτροφόρου του Βόλτα με το γυάλινο χέρι: το ταίρι του, ένας δίσκος κατάρμαρος, από πίσσα χυμένη πάνω σὲ ξύλο: δυὸ δέρματα γάτας, ένα ηλεκτρικό έμπερμέσ: ένα χρονόμετρο σὲ σχήμα πυραμίδας: ένα θερμόμετρο, ένα βαρομετρο...

Από πίσω άμέτως θάκολουθούσε ή εικόνα του Φωσκόλου, τὸ κέντρο της πομπής. Ο Ζέρβας σοφίστηκε κάτι τι θαυμαστό: Έπήρε τὸ βάθρο της ηλεκτρικής μηχανής, — ένα τραπέζι χαμηλὸ από κόκκινο ξύλο λουστραρισμένο, — κι' επάνω σ' αυτό έστησε τὴν εικόνα, όπως σὲ θρόνο. Δυὸ παιδιά, έμπρός και πίσω, θά σήκωναν τὸ τραπέζι, κι' άλλα δυὸ, από τὰ πλάγια, θά κρατούσαν τὴν εικόνα όρθή. Η δοκιμή επέτυχε στην έντέλεια.

— Μωρέ δέξα ο Φώσκολος! φώναζε ο Δευτάκης. Ούτε Παναγία!

— Τοῦ άξίζει! άποκρίθηκε ο Ζέρβας. Έχω άκουστά, πως ύστερ' από τὸ Λομπάρδο, είναι ο μεγαλύτερος άνθρωπος τὸ τόπου μας!

Η πομπή θά συνεχίζεταν με τὸ τραπέζι: της άεραντίας όπου έβγαλαν τὴν υδρόγειο σφαίρα. Γύρω-γύρω θά σχηματίζαν τετράγωνο τὰ παιδιά που κρατούσαν άλλα μικρότερα πράγματα: κουτιά, μπουκάλια, σωλήνες, χωνιά, βίδες, λογής λογής κομμάτια. Στο τέλος μια πελώρια σφαίρα τὸν οὐρανόσ, που έπρεπε νὰ τὴν κρατῶν τὸ δολάχιστοι τρεις, — κι' ή πομπή εκλείνε.

— Έτοιμοι! φώναζε ο τελετήρχης. Έμπρός!

Βγήκαν στὸ δρόμο, με τὴν τάξη που είπαμε, και ξεκίνησαν.

Όσο ακολουθούσαν τὸν ίδιο δρόμο, από φόβο μήπως προβάλλη ο καθηγγητής και τὸς ίδῆ, κρατούσαν τὰ πράγματά τους ταπεινά, καταδασμένα, σὰν άληθινοί βασιτάζοι. Άλλα μόλις έστρίψαν τὴ γωνιά, ο Ζέρβας έδωκε τὸ παράγγελλμα:

— Ψηλά! δσο μπορείτε ψηλά!

Τότε πια πήραν τὸ επίσημο ύφος, σήκωσαν τὰ έμβλήματα, και τράδηξαν κατὰ τὸ νέο Γυμνάσιο, με βήμα σερνὸ και σοβαρό. Κανένας δὲ γελούσε. Ήταν άποφασισμένοι νὰ παί-

ζουν τὴ φάρα τους με δλη τὴν έντέλεια της υπόκρισης.

— Προπάντων νὰ μὴ σὰς νοιάζῃ για τὸν κόσμο! τὸς είχε πῆ ο Ζέρβας. Άδιαφορία και άπάθεια, σὰ νὰ μὴ συνέβαινε τίποτε. Τὴ δουλειά σας! Καί μιλιέ! Όλο έμπρός!

Τὸ νέο Γυμνάσιο δὲν άπειχε πολὺ από τὸ παλιό. Άλλα για νὰ πᾶνε έπρεπε νὰ περάσουν από τὸ κεντρικότερο μέρος της χώρας, από τὴ μέση τοῦ Φόρου και από τὴν Πλατεία τοῦ Ποιητή. «Ω, Θε μου! τί έγινε! τί έγινε! Παντοῦ, ο κόσμος σ' άναστατώνει». Έβλεπαν ένα παράξενο, ένα ξαφνικό, κ' έτρεχαν. Μὰ τί ήταν τέλοσπάντων; Διταγεία; Όχι. Κηδεία; Όχι. Διαδήλωση; Όχι... Στην πρώτη συνάντησή, πολλοί έβγαλαν τὸ καπέλο τους και σταυροκοπήθηκαν. Έπειτα, άμα κάταλάβαιναν πως ήταν *μάντσια*, *μπούφφα*, *μπαρτζολέτα*, έσκάζαν στὰ γέλια κι' ακολουθούσαν, για νὰ πολούσουν άκόμα τὸ θέαμα. Σὲ κάθα βήμα, χίλια έπεισόδια. Ένας μπακάλης στὸ Φόρο ξαφνίστηκε τὸν πολὺ, πὸν άγρίεψε, έγινε έξω-φρενὸν, κι' έτρεχε ρωτώντας, σὰν νὰ φοβέριζε τὴν πολιτεία κανέναν μεγάλο κίνδυνο:

— Για τὸνομα τοῦ Χριστοῦ, μωρές παιδιά. Τι είναι; πέστε μου, τί είναι!

Μία γριούλα, με τὸ μύθο μνητηλάκι της, στάθηκε σὲ μιὰ γωνιά, για νὰ ιδῆ, και ρώτησε κάνοντας τὸ σταυρό της:

— Ποίος άγιος είναι, μάτια μου; — Ο Φώσκολος, της άποκρίθηκαν. — Άγιέ μου Φώσκολε! ὡσε τὴ χώρα!... είπε με κατάνυξη.

Ένα κοριτσάκι, από τὴν πόρτα, φώναζε τίς άδερφές της:

— Κοπέλλες!... έβγατε!... ή μπάντα!

Και τὰ παιδιά τοῦ δρόμου έτρεχαν από πίσω, ή προπορεύονταν με φωνές, κι' οι γυναίκες έβγαίνουν στα παράθυρα, και κόσμος πολλὸς ακολουθούσε. Όταν ή πομπή, με άσάλευτη τάξη επιβλητικώτατη, έφθασε στην Πλατεία, δὲν έδλεπε παρὰ μιὰ μαύρη μάζα, που στὴ μέση της γυάλιζε ή χρυσή κορνίζα τοῦ Φωσκόλου και τὰ δρειχάλκινα όργανα. Οι μαθητές διατηρούσαν δλη τους τὴ σοβαρότητα, δλη τους τὴν άξιοπρέπεια. Κανένας δὲν τολμούσε νὰ τους πλησιάσει πολὺ. Παιδιά τὸν καλύτερων οικογενειῶν, άρχοντόπουλα, κρατούσαν κάτι πράγματα, που πρώτη φορά τὰ έβλεπε ο κόσμος. Διασκέδαση, άλλα και άπορία: γέλια, άλλα και σεβασμός. Τι έσήμαιναν τέ-

λος πάντων αὐτά; Άνεξήγητο για τὸς περισσότερους. Κι' ένας είπε: — Είναι Μασσόνιο!

Άξαφνα, — ή πομπή δὲν είχε περάσει άκόμα τὴν Πλατεία, — κάτι σὰν άνατριχίλα τρόμου διέτρεξε τὸ πλῆθος Μερικοί έτοιμάστηκαν νὰ τὸ βῆλουν στὰ πόδια, όπως στις διαδηλώσεις... Κάτι κακό, κάτι επικίνδυνο συνέβαινε τώρα. Ένας άνθρωπος έτρεχε, έσχίζε τὸ πλῆθος, σκουτούσε, κατέφθινε... Ήταν κατακόκκινος, άγριευμένος: είχε σηκωμένο τὸ μπαστούνι του.

— Ψηλά! δσο μπορείτε ψηλά! πρόσταζε για εκατοστή φορά ο Ζέρβας.

— Κάτω!... Κάτω γρήγορα!! άποκρίθηκε από πίσω μιὰ φωνή, σὰ βροντή.

Οι μαθητές πάγωσαν. Η πομπή στάθηκε.

Ήταν ο καθηγγητής. Κάποιος τὸν είδοποίησε, χύθηκε και τὸς έφτασε. Σὲ μιὰ στιγμή, τελετήρχης και πομπευτὸς έγιναν πάλι άπλοί βαστάζοι. Τὰ έμβλήματα κατέβηκαν, όπως και τὰ μούτρα, ο Φώσκολος ξεβρονίστηκε, ο σταυρός έγινε γνώμονας, τὰ έξαπτέρυγα έγιναν δίσκοι, και τὸ κουδάλιμα εξακολούθησε πρὸς τὸ νέο Γυμνάσιο, από διάφορους δρόμους και με δλη τὴν ήσυχία...

Ο θυμὸς τοῦ μαθηματικού ήταν φοβερός και προηγοῦσε μεγάλες τιμωρίες για τὸς άρχηγούς τοῦ κινήματος. Άλλα τί τὸς έμελε! Είχαν κάμει ένα πράγμα, που θά τὸ θυμόνταν για χρόνια νὰ γελοῦν, ένα πράγμα που άλήθεια έβγαλε άκουσμα σ' δλη τὴ χώρα. Που τὸ πετροβόλημα τοῦ Όθραίου! που ο σεισμός τοῦ Παπᾶ!...

Η πρώτη δουλειά τοῦ καθηγγητή, μόλις έφτασαν τὰ πράγματα, ήταν νὰ τὰ επιθεωρήσει λεπτομερώς. Και άμα βεβαιώθηκε οτι δὲν έλειπε τίποτε, κι' οτι όλα ήταν άκέραια κι' άπείραχτα, ο θυμὸς τοῦ πέρασε άμέσως. «Α, δὲν ήταν καθόλου σχολαστικός! Τὸ κάτω-κάτω τί έκαμαν τὰ παιδιά; Διασκέδασαν τὴν πλῆξη τοῦ κουδαλήματος, και ζύπνισαν λιγάκι και τὸν κόσμο στὸ ήσυχο εκείνο τὸ σεβαστιανό... Βρήκε πάλι τὸ λεπτό του χαμόγελο, τὸ εἰρωνικώτατο, και τὸς είπε:

— Κύριοι, ρεζιλέψατε τὴν Έπιστήμη!

— Και τὴν Πατρίδα! συμπλήρωσε σιγά ο μαθητής που τὸν έννοούσε περισσότερο.

ΓΡΗΓΟΡΙΟΣ ΞΕΝΟΠΟΥΛΟΣ

ΠΩΣ ΑΣΦΑΛΙΖΕΤΑΙ ΤΟ ΔΑΝΕΙΟ

Ένας Άνατολίτης δάνεισε σ' ένα φτωχὸ φίλο του μερικά χρήματα.

Ύστερ' άπ' ένα χρόνο πήγε σπίτι του για νὰ τοῦ ζητήσει πίσω τὰ δανεικά, μὰ δὲν βρήκε κει τὸν ίδιο, βρήκε μόνο τὴ γυναίκα του.

— Που είναι ο άντρας σου; της λέει.

— Γιατί, τί τὸν θέλεις;

— Πέροι τοῦ έδωσα μερικά δανεικά χρήματα κι' έρχομαι νὰ τοῦ τὰ ζητήσω.

— Κι' εκείνος τσα-τσα για τοῦτο βγήκε έξω.

— Που πάει δηλαδή;

— Πάει νὰ μαζέψει σπόρο από καράσαλια (παλιούρια, μαυράγκαθα).

— Και τί θά τὸν κάνει; ρώτησε με άπορία ο άνθρωπος.

— Νά, θά τὸν σπείρει τὸ έρχόμενο χινόπωρο κοντὰ στὸς δρόμους που περνῶν τὰ πρόβάτά τους οι βοσκοί. Σ' ένα-δυὸ χρόνια τὰ καράσαλια θά μεγαλώσουν.

— Έ, κι' έπειτα;

— Κατόπι, περνώντας άπ' εκεί τὰ πρόβάτα θ' άφίσουνται, δὲ γίνεται, από τὰ μαλλιά τους πάνω στὰ καράσαλια.

— Κι' ύστερα;

— Ύστερα θά πάει ο άντρας μου, θά μαζέψει τὰ μαλλιά, θά τὰ πουλήσει κι' έτσι θά πληρώσει τὰ χρέη του.

Η γυναίκα φαινόνταν πως αὐτὰ τάλεγε με μεγάλη πίστη κι' ο δανειστής γέλασε. Τότε εκείνη πρόσθεσε με μεγαλύτερη άφέλεια:

— Κοίταξε, τώρα που ασφαλίστηκε για δσα έχει νὰ πάρη, γελᾷ.

ΠΑΡ ΝΑ ΚΑΨΩ ΤΗ ΘΑΛΑΣΣΑ

Ένας Άνατολίτης, κρατώντας δαδί άναμμένο, έτρεχε βιαστικά πρὸς τὴν παραλία.

— Που πᾶς έτσι βιαστικός με άναμμένο τὸ δαδί; τὸν ρώτησε κάποιος γνωστός του, σὰν τὸν είδε νὰ τρέχῃ έτσι.

— Πᾶω νὰ κάψω τὴ θάλασσα, τοῦ άποκρίθηκε ο δαδοφόρος.

— Μὰ καίεται ή θάλασσα, εἰλογημένη;

— Έ, κι' αν δὲν τὴν κάψω, θά τὴν κάνω όμως νὰ πῆ μιὰ φορά τζιτζι! είπε ο ιδιότροπος εκείνος κι' εξακολούθησε τὸ δρόμο του.

Μ. ΦΙΑΝΤΑΣ

ΒΑΣΙΛΟΠΟΥΛΟ ΚΑΙ ΖΗΤΙΑΝΟΠΟΥΛΟ

ΜΥΘΙΣΤΟΡΗΜΑ υπό MARK TWAIN

— Συνέχεια από το προηγούμενο —

Τὸ ἀνέβασαν ἐπάνω σ' ἕνα βαρέλι ἀπὲρ γιὰ θρόνο, καὶ τοῦδωσαν νὰ κρατῆ στὰ χέρια του ἕνα ραβδί ἀπὲρ γιὰ σκῆπτρο. Ὅλοι τὸν περιτριγύρισαν, ἐπεφταν γονατιστοὶ μπροστὰ τοῦ καὶ τὸν προσκυνούσαν, ἔκαναν στὰ φέμματα πὼς κλαίγανε ἀπ' τὴν συγκίνησή τους καὶ τοῦ ἔλεγαν ἕνα πλῆθος κοροϊδευτικὰ λόγια:

— Ἐλέησέ μας, μεγάλε βασιλιά! —
— Μὴ θελήσης νὰ συντριψῆς κάτω ἀπὸ τὰ πόδια σου ἐμᾶς τὰ ἔλεεινὰ σκουληκιά, ὡ παντοδύναμὲ ἀρχοντά μας.

— Λυπήσου τοὺς σκλάβους σου! Καταδέξου νὰ μᾶς δώσης μιά κλωτσιὰ μὲ τὸ βασιλικὸ σου πόδι.

— Ἀγίασε τὸ χῶμα πατώντας το μὲ τὴν ἀκρὴ τοῦ ἱεροῦ ποδιοῦ σου. Ὅποιος ὕστερα φάει ἀπὸ τὸ χῶμα αὐτὸ θὰ γίνῃ εὐγενής.

— Φτύσε μας, Μεγαλειότατε, γιὰ νὰ καμαρώνονται τὰ παιδιά μας γιὰ τὴν βασιλικὴ τιμὴ ποὺ καταδέχθηκες νὰ κάνῃς στοὺς προγόνους τους.

Τὴ μεγαλύτερη ὄστροσο ἐπιτυχία εἶχε ὁ γανωματῆς μὲ τὰ ἔξυπνα ἀστεία του. Ἐγονάτισε κι' ἔκαγέ σάν νὰ ἤθελε νὰ φιλήσῃ τὰ πόδια τοῦ βασιλιά, μὰ ἐκεῖνος γεμάτος ἀηδία τὸν ἐσπρωξε μακριά. Τότε ὁ γανωματῆς ἀρχισε νὰ γυρίζῃ καὶ νὰ ζητάγ νὰ τοῦ δώσουν ἕνα κουρέλι γιὰ νὰ δέσῃ τὸ πρόσωπό του στὴ θέση ποὺ τοῦ τὸ εἶχε ἀγγίξει τὸ πόδι τοῦ βασιλιά. Γιατ' ἤθελε, λέει, νὰ τὴν προσφυλάξῃ, κι' εἶχε σκοπὸ νὰ βγῆ στὰ πανηγύρια καὶ νὰ δείχνῃ τὸ μᾶγουλό του μονάχα σ' ὄσους θὰ ἐπλήρωναν ἕκατὸ σελλίνια γιὰ τὸ ἀξιοπερίεργο καὶ μοναδικὸ αὐτὸ θέαμα. Κι' ἔτσι, ἔλεγε, θὰ ἔκανε τὴν τύχη του καὶ θὰ γινόταν πλούσιος ἄνθρωπος.

Ὅλ' αὐτὰ τὰ ἔλεγε καὶ τὰ ἔκανε τόσο νόστιμα, ποὺ προκάλεσε τὸ κάμαρι καὶ τὸν θαυμασμὸ τῶν συντρόφων του, ἀρσενικῶν καὶ θηλυκῶν. Δάκρυα ντροπῆς καὶ ἀγανάκτησης πλημμύρισαν τὰ μάτια τοῦ μικροῦ βασιλιά.

— Καὶ τὸ μεγαλύτερο κακὸ ἀκόμη νὰ τοὺς εἶχα κάνει, ἔλεγε ἀπὸ

μέσα του, δὲν θὰ μοῦ φέρονταν σκληρότερα. Κι' ὅμως ἐγὼ τοὺς ὑποσχέθηκα πὼς θὰ τοὺς ἐλαφρώσω ἀπ' τὰ δεινά τους, κι' αὐτὸ εἶναι τὸ εὐχαριστῶ!

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΙΗ'

Τὸ βασιλόπουλο μὲ τοὺς ἀλλήτες

Σάν ἀρχισε νὰ ξημερώνῃ, ἡ συμμορία ἐτοιμάστηκε νὰ ξεκινήσῃ. Τὰ σύννεφα κρέμονταν βαρεῖα στὸν οὐρανὸ, τὸ χῶμα ἦταν βρεμμένο, ἔκανε κρῦο κι' ὕγρασία. Τὸ κέφι τῆς παρέας εἶχε εξατμιστεῖ, μερικὸι ἦταν κατσουφιασμένοι καὶ λιγόλογοι, ἄλλοι κακόκεφοι κι' ἔτοιμοι γιὰ κανυγὰ.

«Κι' ὅταν ὁ ξένος ἐπλησίασε, ἔπεσε κάτω κι' ἀρχισε νὰ ἀνιάτῃ τὰ χέρια του καὶ τὰ πόδια του.»

Κανείς δὲν εἶχε καλὴ διάθεση καὶ ὄλους τοὺς βασάνιζε ἡ δειψία.

Ὁ ἀρχηγὸς ἔβαλε τὸν Ἐδουάρδο νὰ πηγαίνει μαζί μὲ τὸν Ὀδγο καὶ σύστησε στὸν μικρὸ νὰ εἶναι ὑπάκουος καὶ νὰ ἀκολουθῆ νὰ μὴν πλησιάσῃ διόλου τὸ παιδί καὶ νὰ τὸ ἀφήσῃ στὴν ἡσυχία του καὶ στὸν Ὀδγο ὅμως εἶχε δώσει αὐστηρὴ διαταγὴ νὰ μὴν κακομεταχειριστῆ μὲ κανέναν τρόπο τὸν μικρὸν τρελλό.

Σιγά-σιγὰ ὁ καιρὸς ἀρχισε νὰ διορθώνεται καὶ τὰ σύννεφα νάραιώνουν κίτρινως. Οἱ ὄδοιποροὶ δὲν κρύωναν πιά τόσο ὅσο πρὶν καὶ τὸ κέφι τους ἔφτιαξε. Ἀρχισαν νὰ πειράζονται ἀναμεταξύ τους καὶ νὰ κοροϊδεύουν τοὺς διαδέχτες ποὺ ἀπαντοδύσαν στὸ δρόμο τους. Ὁ τρέμος ποὺ προκαλοῦσαν στοὺς χωρικοὺς ἦταν ὀλοφάνερος: δὲν εἶχε κανείς παρὰ νὰ τοὺς

δῆ πὼς παραμέριζαν μόλις τοὺς ἔβλεπαν ἀπὸ μακριά, καὶ πὼς τοὺς ἀφῆναν νὰ τοὺς κοροϊδεύουν καὶ νὰ τοὺς πειράζουν, δίχως νὰ τολμοῦν νὰ δείξουν καμμιὰ ἀγανάκτηση γιὰ γιὰ τὰσχημα ἀστεία τους. Μόλις ἔβλεπαν οἱ ἀλλήτες τίποτε ροῦχα ἀπλωμένα στοὺς φράχτες ἢ στὰ χαμόκλαδα γιὰ στέγνωμα, τάρπαζαν μπρὸς ἀπὸ τὰ μάτια τῶν νοικοκυρέων τους χωρὶς ἔκλειναι νὰ τολμήσουν νὰ ποῦν λέξη. Ἀπεναντίας φαίνονταν κι' εὐχαριστημένοι ποὺ δὲν τοὺς ἐπαιρναν παρὰ μόνον αὐτὰ.

Σὲ λίγο πέρασαν μπροστὰ ἀπὸ ἕνα μεγάλο χωριατόσπιτο. Μπήκαν μέσα σάν νὰ μπαίνουν στο σπίτι τους καὶ πρόσταξαν τὸν τρομοκρατημένον νοικοκύρη καὶ τὴν οἰκογένειά του νὰ τοὺς φέρον ὅ, τι εἶχαν στὸ σπίτι γιὰ νὰ φάνε. Στρώθηκαν στὸ τραπέζι, σάν ἀφεντικά, κι' ἔβλεπαν τὴν γυναῖκα τοῦ χωριάτη καὶ τὰ κορίτσια του νὰ τοὺς σερβίρουν καὶ νὰ τοὺς κερνοῦν. Τὰ μικρότερα παιδιά τοῦ χωριάτη στέκονταν δειλιασμένα στὴν γωνιά καὶ τοὺς κοίταζαν. Οἱ ἀλλήτες τὰ πήρανε γιὰ στόχο καὶ τοὺς πετοῦσαν στὸ κεφάλι κόκκαλα καὶ ξεροκόμματα, κι' ὅποτε τὰ πετούχαιναν, ἔσοποῦσαν σὲ τραναχτὰ γέλια. Ὅταν ἐπιτέλους τελείωσαν τὸ φαγοπότι, σηκώθηκαν νὰ φύγουν, μὰ πρῶτα φοβήσαν τὸν νοικοκύρη κι' ὄλους τοὺς δικούς τους πὼς ἂν τολμοῦσαν νὰ τὸς καταγγεῖλουνε στὸ δικαστήριον, θὰ γύριζαν, πίσω καὶ θὰ τοὺς ἔβαζαν φωτιά στὸ σπίτι. Κατὰ τὸ μεσημέρι, ὕστερα ἀπὸ μα-

κριὰ κι' ἐπίπονη πορεία, οἱ ἀλλήτες ἔκαναν στάση σ' ἕνα ρέμμα κοντὰ σ' ἕνα μεγάλο χωριό. Ὁ ἀρχηγὸς ὄρισε μιά ὥρα ἀνάπαυση καὶ ὕστερα τοὺς πρόσταξε νὰ χωριστοῦν καὶ νὰ μποῦν στὸ χωριὸ ἀπὸ διαφορετικὸ μέρος ὁ καθένας. Τὸν «Τζάκ» τὸν παράδωσε στὸν Ὀδγο. Γιὰ ἕνα διάστημα τριγύριζαν ἐδῶ κι' ἐκεῖ κι' ὁ Ὀδγος κοίταξε τὴν εὐκαιρία γιὰ νὰ ψουφρώσῃ τίποτε. Στὸ τέλος, ἐπειδὴ δὲν βρῆκε, γύρισε κι' εἶπε στὸν σύντροφό του:

— Ἐδῶ δὲν ἔχει τίποτε τῆς προκοπῆς γιὰ μένα. Πρέπει νὰ βροῦμε νὰ ζητιανέψουμε.

— Νὰ ζητιανέψουμε; Ἐσὺ νὰ ζητιανέψῃς ποὺ εἶναι ἡ δουλειά σου. Ἐγὼ δὲν ζητιανεύω.

— Πὼς; Δὲν θέλεις νὰ ζητιανέψῃς; φώναξε ὁ Ὀδγος καὶ κοίταξε

τὸν Ἐδουάρδο μ' ἀπορία. Κι' ἀπὸ πότε μοῦ ξέμαθε ἡ ἀφεντιά σου τὴν ζητιανιά;

ΕΔΙΘ ΝΤΕ ΦΕΡΔΑΚ

ΜΥΘΙΣΤΟΡΗΜΑ ὑπὸ MARGUERITE BOURGET

— Συνέχεια ἀπὸ τὸ προηγούμενο —

Ὁ γιατρὸς ἔμεινε ἀναυδὸς ἀπὸ τὴν ἐκπληξή. Κατάλαβε πὼς κάτι ἔκτακτο, κάτι ἀλλόκοτο εἶχε συμβεῖ βλέποντας τὰ δύο πρόσωπα ποὺ τὸν κοίταζαν μ' ἀκτινοβόλα μάτια. Ὡστόσο τὸ ἐπαγγελματικὸ του καθήκον κατανίκησε τὴ συγκίνησή του, ἔπιασε τὸ χέρι τῆς Ἐδὶθ στὸ σφυγμὸ καὶ τὸ κράτησε πολὺ. Ἡ λαϊθὴ κρατοῦσε τὴν ἀναπνοή της, ἡ καρδιά της χλωποῦσε νὰ σπάσῃ. Μὲ ἀπερίγραπτη ἀγωνία περιμένε νὰκούσῃ τί θάλεγε ὁ γιατρός.

Ἐπιτέλους αὐτὸς σηκώθηκε, καὶ σιγά, σιγά νὰ φοβόταν περισσότερο τὴ χαρὰ παρὰ τὸν πόνο γιὰ τὴ γενναία ἐκείνη γυναῖκα, ἐπρόφερε:

— Ἡ εὐτυχία ἔφερε μιά μεγάλη ἐπανάσταση στὸν ὄργανισμό της. Ἡ ἐγκεφαλικὴ κρίση πέρασε. Εἶναι ἐκτὸς κινδύνου.

Ἦστερ' ἀπὸ λίγες στιγμὲς ἡ λαϊθὴ Σβεσενχάμ κατέβαινε τρέχοντας τὴ σκάλα. Ἡ εὐτυχισμένη μητέρα πήγαινε νὰ δώσῃ τὴ μεγάλη εἰδηση στὸν ἄντρα της.

Ὁ λόρδος Σβεσενχάμ, ἂν κι' ἡ ὥρα ἦταν προχωρημένη, καθόταν ἄκόμα στὸ γραφεῖο του κι' ἔγραφε βιαστικὰ γράμματα. Κάτω ἀπ' τὸ γλυκὸ φῶς τῆς ἠλεκτρικῆς λάμπας τὸ πρόσωπό του φαίνόταν κατακουρασμένο. Μιά στιγμὴ, στήριξε τὸ μέτωπό του στὸ χέρι του καὶ ψιθύρισε:

— Πρὸς τί νὰ κερδίζουμε τόσο χρήματα; Ἡ κορούλας μας δὲν ζῆ πιά γιὰ νὰ τὰ χαίρεται...

Ἀξαφνα ἀνατρίχιασε, Ἡ γυναῖκα του στεκόταν μπροστὰ του. Τὰ μάτια της, ὅπου ἔτρεχαν ἀκόμα μερικὰ δάκρυα, ἔλαμπαν σάν ἀστρα, τὸ πρόσωπό της φεγγεβολοῦσε.

— Ὁμπρὸ! εἶπε μὲ φωνὴ ποὺ ἔτρεπε. Ὅ, τι μᾶς πῆρε ὁ Θεός, εὐδὸκησε νὰ μᾶς τὸ ξαναδώσῃ!

Ὁ λόρδος φοβήθηκε μιά στιγμὴ μὴν ἔχασε τὰ λογικά της ἀλλὰ ἦταν τόσο ἡρεμῆ, τόσο φωτεινὴ, ὥστε ἔδιαψε ἀμέσως αὐτὴ τὴν ἰδέα.

— Τί θέλεις νὰ πῆς, Μαρία; τὴ ρώτησε μὲ φωνὴ ποὺ εἰδειχνε ἀγωνία μαζί κι' ἐλπίδα.

— Ἡ Τζαίνη πεθαίνει... Μοῦ τὰ ὁμολόγησε ὅλα... Ὁ, τί καλὸς ποὺ εἶναι ὁ Θεός!... Ἀκολούθησε με... ἔλα νὰ φιλῆσῃς τὸ παιδί μ' ἐμένα!

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΙΔ'

Εἶναι παραμονὴ Χριστουγέννων. Τὸ σαλονάκι τῆς λαϊθῆς Σβεσενχάμ εἶναι καταστῶλιστο μὲ λουλούδια.

Χειμωνιάτικα τριαντάφυλλα μοσχοβολοῦν σὲ πολὺτιμα βάζα, κι' ἐκεῖ κοντὰ στὸ μεγάλο καθρέφτη κρέμεται μιά τούφα ἀπὸ γκι, δεμένη μὲ κορδέλα: Εἶναι ἡ οἰκογενετικὴ χριστουγεννιάτικὴ χαρὰ ποὺ τόσα χρόνια ἔχουν νὰ τὴ δοκιμάσουν οἱ ἀμφοῖροι Σβεσενχάμ.

Πρῶτὴ φορὰ, ἐκείνη τὴν ἡμέρα, ἡ Ἐδὶθ βγῆκε ἀπὸ τὴν κάμαρά της. Ἐνα ὀλάκερο μῆνα βάσταξε ἡ ἀνάρρωσή της, ποὺ ἡ λαϊθὴ Σβεσενχάμ τὴν παρακολουθοῦσε βῆμα πρὸς βῆμα, ἀγωνιζομένη νὰ δυναμώσῃ τὸν ὄργανισμό ἐκείνο ποὺ εἶχε ἔξασθενίσαι τόσο ἀπὸ τὴς δυστυχίες. Καὶ τὸ κατόρθωσε. Ἡ Ἐδὶθ εἶναι ἀκόμα ἀδύνατη, ἀλλὰ ἡ ὄψια της ξαναγυρίζει ἀπὸ μέρα σὲ μέρα. Καὶ τὸ πόδι της ἔγινε καλὰ. Χθὲς ὁ γιατρός ἐδήλωσε ἐπίσημα πὼς δὲν θὰ κούτσαινε.

Ὁ μπαμπὰς της τὴν κατέβασε ἀγκαλιά ὡς τὸ σαλονάκι, καὶ μπορεῖ κανεὶς νὰ φαντασθῆ τὴ χαρὰ τῆς μικρῆς. Ποτὲ δὲν ὑπέθετε πὼς ἕνας μπαμπὰς μπορεῖ νάναί τόσο καλός.

Συχνὰ ὁ λόρδος Σβεσενχάμ τῆς μιλεῖ γιὰ τὴ βοήθεια ποὺ τοῦ ἔδινε νὰ τακτοποιῆ τις συλλογές του — τότε ποὺ ἦταν ἀκόμα μὲς ἄμπρῳ — καὶ τὴ

«Ὁ μπαμπὰς της τὴν κατέβασε ἀγκαλιά ὡς τὸ σαλονάκι.» (Σελ. 343, στ. γ')

βεβαιώνει πὼς στὸ ἐξῆς δὲν θάχει καλύτερη συνεργάτρια.

Τώρα ἡ Ἐδὶθ εἶναι καθισμένη ἀναπαυτικὰ μπροστὰ στὸ τζάκι.

(Ἀκολουθεῖ) ΒΑΣΙΛΙΑ ΜΠΟΥΡΜΙΑ

(Ἀκολουθεῖ) ΓΕΩΡΓΙΑ ΤΑΡΣΟΥΛΗ

ΑΘΗΝΑΪΚΑΙ ΕΠΙΣΤΟΛΑΙ Ο ΣΟΥΡΗΣ

Αγαπητοί μου,

ΤΗΝ περασμένη Κυριακή έγγιναν τάποκαλυπτήρια τής προτομής του Γεωργίου Σουρή, που την έκαιναν φίλοι του και θαυμαστές, κι' ο Φιλολογικός Σύλλογος «Παρνασσός» έφρόντισε να τή στήση στη λεωφόρο "Όλγας, κοντά στο Ζάππειο. Θυμωμαι... "Όταν ζούσε ακόμα ο ποιητής, έκανα καυγάδες με τους κριτικούς, που δεν ήθελαν να τον αναγνωρίσουν κι' έλεγαν πως θα σβύση, θα πεθάνη. "Εγώ ισχυριζόμουν πως θα ζήση. Και νά, πως βγαίνω αληθινός. Δεκατρία χρόνια ύστερ' από το θάνατό του του στήνουν προτομή. Οι τόμοι των ποιημάτων του ανατυπώνονται: δλοένα γιατί εξαυλοδύται. Κι' η σειρά του «Ρωμιού», τής έμμετρής του έφημερίδας, θεωρείται σήμερα πολύτιμο άπόκτημα για μιά βιβλιοθήκη: Είναι η σατυρική ιστορία μιάς εποχής. Μά όχι μόνο για τούς ιστορικούς. Το «Ρωμιά» τόν διαβάζουν ως σήμερα και για γοδσο. Βρίσκουν μέσα στους τόμους του πλήθος κομμάτια ωραιότατα κι' έξυπνότατα, που τούς κάνουν να ξεκαρδίζονται από τα γέλια και να θαυμάζουν το σατυρικό δημοσιογράφο. Ακόμα και νέοι άνθρωποι, που δεν πρόφταναν το Σουρή στις δδξες του. Πέρου μιλούσα με μιά Διαπλασοπούλα, από τις καλές ποιήτριες τής Σελίδας μας, και την άκουσα με κάποια έκπληξη, αλλά και με πολλή ευχαρίστηση, να μου λέη πως διαβάξει το Σουρή, πως τόν γουσταρεί πολύ, και πως τέτοιο σατυρικό δεν έχουμε σήμερα — πράγμα που είναι η πιερή αλήθεια.

Γιατί δρισημένος ο Σουρήs δεν είχε το διάδοχό του, κι' ούτε ήταν εύκολο να τόν έχη, γιατί αποτελούσε φαινόμενο μοναδικό ίσως στην ιστορία τής παγκόσμιας λογοτεχνίας. Αύτ ή έμμετρη σατυρική έφημερίδα, που την έβγαζε σχεδόν αδιάκοπα από το 1883 ως το 1918, δεν έχει στον κόσμο το ταίρι της. Ήταν τετρασέλιδη, εβδομαδιαία, και την έγραφε ολάκερη ο Σουρήs, από τόν τίτλο και τή χρονολογία — έμμετρα κι' αυτά — ως τις ειδοποιήσεις και τις άγγελίες στο τέλος, κι' αυτές έπίσης σε στίχους. Φυσικά, τα πολιτικά θέματα ένδιέφεραν τόν ποιητή-δημοσιογράφο περισσότερο. "Αλλά και τα κοινωνικά τα σατύριζε, και τα φιλολογικά, και όλα. Αυτά που

λέμε «κοσμικά γεγονότα» κινούσαν πάντα τόν σατυρικό του αίστρο και ταχτικά αφιέρωνε το φύλλο του στην ευτράπελη περιγραφή των χορών του Παλατιού, του Συλλόγου «Παρνασσός» κι' άλλων μεγάλων χορών ή έπισήμων δεξιώσεων. Κάποτε τόν χτύπησε ο Ροϊδης, ο μεγαλύτερος κριτικός τής εποχής, λέγοντας πως δεν ήταν ποιητής, αλλά «ποιητικός άνθρωπος» τής συγγένου του πεζότητος». "Ο Σουρήs θύμωσε κι' έβγαλε ένα φύλλο του «Ρωμιού» αφιερωμένο στο Ροϊδη που τόν ζετινάξε. "Αλλη φορά, άρνήθηκε την ποιητική του αξία ο Ψυχάρης, κι' έπίσης ο Σουρήs τόν ζετινάξε με δλόκληρο φύλλο τού «Ρωμιού». Είχε μέλιστα και γελοιογραφία: το Φασουλή να δέρνη τόν Ψυχάρη, η να τόν «μπαραλώνη», όπως τ' έλεγε με τή λέξη του λαϊκού θεάτρου (γιατί οι σάτυρες του «Ρωμιού» ήταν διάλογοι μεταξύ Φασουλή και Περικλέτου, και πάντα στο τέλος ο πρώτος «μπιγλάρωνε» το δεύτερο.) Κι' επειδή ο Ψυχάρης είχε πει κάποτε πως ο πληθυντικός τού ο νοδs κάνει κανονικά οι νοδδες, ή έπιγραφή τής ιστορικής εκείνης γελοιογραφίας έλεγε:

Δόξα στους μεγάλους νοδδες
Που τις τρών στους παι... νοδδες!

"Η στιχουργική ευχέρεια του Σουρή ήταν μοναδική. Κανένας ποιητής δεν έχει τόσο πλούσιες και τόσο άπρόοπτες έμοιοκαταληξίες. Μπορούμε μέλιστα να ποούμε πως αύτ ή έμοιοκαταληξία αποτελούσε το κυριώτερο μέρος τής σάτυρας του. "Αμίμητος ήταν έπίσης στην περιωδία. Δημοτικά τραγούδια, τραγούδια γυναικών ποιητών, άρχαία κείμενα, έκκλησιαστικά, τα ταίριαζε στην περίπτωση και τα παρωδούσε θαυμάσια. Κάποτε νικήθηκε στις εκλογές ο πολυς τότε Δελγηγιάννης. Και στη Δημητσάνα ακόμα, την πατρίδα του, τόν καταμάχησαν κι' έβγαλαν Τρικουπικούς. Στην Αθήνα, οι αντίθετοι, γιορτάζοντας την έπομένη τα επινίκια, χτυπούσαν στους δρόμους, αντί για τανιέδες, κουδούνια κοπαδιών. Και ο Σουρήs τότε, στο «Ρωμιά», παρήδρησε τόν "Επιτάφιο Θρήνο. Νά δυο στροφές από το άξελαστο αυτό φύλλο, για να ιδήτε τή δύναμη του Σουρή και στην έμοιοκαταληξία και στην παρωδία:

Κρεμνή κι' η Δημητσάνα
Είς κάθε της ταβέρναν
Εικώντας τού προδότη.
Οδs έθραψε τού μάνη
"Εκίνησαν τήν πτέρναν
Κατά τού πατριώτου.

Τριβόλοι και παγίδες
Μπροστά στους παρανόμους
Που πήρανε κουδούνια
Από τραγιά και γίδες
Και γράζαν τούς δρόμους
Και σ' όλα τα καντούνια.

"Αλλά έκτός από τούς τόμους του «Ρωμιού» — που το κάτω-κάτω δεν είναι παρά μιά έμμετρη σατυρική δημοσιογραφία — ο Σουρήs μάς άφησε και μερικούς τόμους με σοβαρώτερα, γενικώτερα σατυρικά ποιήματα, που ο καλύτερος είναι εκείνος που έπιγράφεται «"Ο Φασουλής φιλόσοφος». "Εγραφε έπίσης και μονόπρακτες κωμωδίες — σε στίχους έννοείται, γιατί τίποτα πεζό δεν έγραψε αυτός ο άνθρωπος, που τόν έλεγαν «σκιχομυχανή», ίσως ούτε ένα γράμμα — και μετέφρασε θαυμάσια τις «Νεφέλες» τού "Αριστοφάνη. Γιατ' ήταν και καλός φιλόλογος, άδιάφορο αν ο Σεμιτέλος, ο καθηγητής του, τόν απέριψε στα λατινικά. "Απ' αυτό το τυχαίο περιστατικό, ή "Εκπαίδευση έχασε έναν καθηγητή — που έχει χιλιάδες — ή Λογοτεχνία όμως κέρδισε ένα σατυρικό ποιητή, στο είδος του μοναδικό. Γιατί από τότε ο Σουρήs άφοσιώθηκε στην ποίηση και ξανάρχισε το «Ρωμιά» — που τόν είχε διακόψει για να δώση εξετάσεις, — για να τόν εξακολουθήση ως το θάνατό του. Στη σχετική αναγγελία, έγραψε πως άποδ άποριόφτηκε «μετά πολλών επαίνων» — κι' από τότε έμεινε η άστεια αύτ ή φράση — ξαναγύριζε στην παλιά του τέχνη, δηλαδή:

Πάλε «Ρωμιάς» και ξάπλωμα
Πάλε ζωή και κόπια.

"Ο Σουρήs έγραψε ακόμα και μερικά ποιήματα για παιδιά, που είναι δημοσιευμένα στους πρώτους τόμους τής «Διαπλάσεως». Στάθηκε ένας άκαθάρατος άνθρωπος, ήμερος σαν άρνι, άκακος σαν παιδί. Γι' αυτό, ποτέ ή σάτυρά του δεν ήταν από καίρες που δαγκάνουν. Φαιδρή σάτυρα, άκακη σαν τόν ποιητή. "Ετσι κανένας δεν πειραζόταν στα καιρία, δεν έθύμωνε, από κείνους που σατύριζε. "Άλλοι σατυρικοί έφαγαν έξλο, καταδιώχτηκαν, μπήκαν στη φυλακή. "Ο Σουρήs ποτέ. Μόνο μιά φορά τόν καταδίωξε ο βασιλιάς Γεώργιος. Γιατί μόνο μιά φορά θύμωσε αληθινά ο πατριώτης Σουρήs, — τότε με την ήττα του 1897 και, αποδίδοντάς την στον βασιλιά και στο διάδοχο, τούς πείραξε άσχημα. "Αλλά ούτε τότε δεν πήγε φυλακή. Οι φίλοι του — κι' είχε τούς! — μεσίτησαν κι' ο βασιλιάς τόν συγχώρησε.

Σας ασπάζομαι ΦΑΙΔΩΝ

ΣΕΛΙΣ ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑΣ ΣΥΝΔΡΟΜΗΤΩΝ

ΣΤΗ ΒΑΡΚΑ ΤΗΣ ΧΑΡΑΣ

"Ελα, βαρκούλα τής χαράς,
— σε μαγικό άερογιάλι
που άρμενίζεις πρόσχαρη
καμωμένη νυφούλα.
Ναυούριέ με στην πλατεία
τής θάλασσας άγκάλη
να φύγη ο πόνος, που σκληρά
μου ζώνει την καρδούλα!

Χύνει χρυσές αναλαμπές
ο ήλιος στα πανιά σου,
και λάμπει γύρω ροδίνο
ο ούρανός στο δειλί.
Γλάροι πετούν τριγύρω σου,
ύμνούν την όμορφιά σου,
κι' είναι πιστοί κι' ακούραστοί
τής μοναξιάς σου φίλοι.

Μέσ' στη θερμην άγκάλη σου
θέλω ναπαλογοίρω,
να μου λικνίσης άπαλά
κάλπο γλυκό θυερό μου.
Και το βαρύ τής λύπης μου
τόν πέλλο ν' άναύσω
να στήση θρόνον ή χαρά
για πάντα στο πλευρό μου.

Σε χάρες τότε μακρινές,
βαρκούλα, θά περνούμε,
στρωμένες με ροδοφύλλα
μεθυστικά τ' "Ακρίλη.
Γιά κάποια όνειρα τραλλά
γλυκά θά τραγουδήσω,
θάνατόν χαμόγελα χαράς
στα πικραμένα χείλη.

Σ' ειρηνικά θ' άράζουμε
κι' άπάνημα άερογιάλια
όπου κυλούν γαλήνιες
γελοόμενες ήμέρες...
Τραγούδι ή αόθα σιγανά
θά λέη μας τή βράδυα...
μαζί σου, νοιάθω, θά πετώ
στης έδτεχίας τις σφαίρες...

Κάποιες καμπάνες μακρινές
που χτύπησαν θλιμμένα
με ξύπνησαν... και τόνειρο
μου πέταξε μακριά...
Με συντροφοιά τή θλίψη μου
έβουνα πάλι ώθιμένα,
έλα, βαρκούλα, άπόκαμα
να περιμένο πιά...

Σαπουνόφουσα

Ο ΦΙΛΟΣ ΜΟΥ Ο ΚΟΥΚΟΣ

Β'

Κάτω λοιπόν απ' αύτ ή γριά βελανηδιά, σε' άγκωνάρι τού σπιτιού, έχω στήση έναν μικρό καναπέ κι' ένα έλλεινο κουτσό τραπέζι, που είναι κερίεργο, με την αλήθεια, πως τα καταφέρνει να βαστάη όλη αύτ ή σοφία των χοντρών βιβλίων με τή όποια τόχω φορτώσει.

"Όπου νάσου κι' έρχεται μιά πρωινή ένα καινούργιο πρόσωπο στην πουλένια πολιτεία. "Αφού έκατσε στο ψηλότερο κλαδί, χωρίς να τή προσκαλέση κανείς, σά να είναι σπύλι του, έβαλε κιάλας τις φωνές: κούκου-κούκου-κούκου...

"Ήταν ένα μεγάλο πουλί σαν περιστέρι, καφετί στη ράχη και περσιτό στην κοιλιά, με χοντρό κεφάλι και μα-

κριά ούρα. "Εκατος κει ως το μεσημέρι. Μά φαίνεται πως ή ρομάντζα τού άρεσε, γιατί ήθεσε και την άλλη μέρα. "Επειτα τή πήρε συνήθεια κι' άρχισε να ταχτικά. Μά άρχισε να μου γίνεται βαρετό πιά, γιατί καθώς είχε τόρα ξασερώσει ή φωνή του κουδούνιζε μέσα σε' αυτιά μου. Κι' άμα άρχιζα να διαβάζω ένα κεφάλαιο, ταμάμ που έμπαινα στο νόημα: «κούκου» αυτός από πάνω κι' οι ιδέες μου γινόνταν καλνός. Είδα πως δε μπορούσε να εξακολουθήη έτσι το πρόγραμμα κι' άπαφάισα να λάβω τα μέτρα μου: και τόν πιάνω με τή λιμά στην άρχη:

— Δέν άρνούμαι, φίλε μου, τού λέω πως ή καρδιά σου μου είναι ευχάριστη κι' ή συντροφιά σου πολύτιμη. "Όπως βλέπεις όμως έχω μελέτη και τώρα διαβάζω ένα κεφάλαιο δύσκολο, που χρειάζεται προσοχή και σκέψη. Θά σε παρακαλώσαι λοιπόν να πās να τραγουδήσης κι' άλλου, κι' ή έπιστήμη θά σοδ το χρωστάει χάρη.

Αυτός όμως έκανε πως δεν κατάλαβε κι' ούτε σταμάτησε το τραγούδι του καθόλου. "Αποφάισα λοιπόν να τού μιλήσω με πιο έντονο ύφος.

Μά μπά, δέ βραδέσαι. "Η στο γκουβάρη μιλάγα ή σ' αυτόν, ένα και τή αύτ ήταν. "Ε βέβαια, άνθρωπος είμαι κι' έγω κι' ή υπομονή μου ξανατέληξε. "Αναψά δλος. "Αραξάω μιά πέτρα και τού τήν πετώ κατακέφαλα. "Ο μασκαράς! στη στιγμή τή κατάλαβε όλα κι' ως που να τής κίρηνο είχε κιάλας σκαπετήσει στα βουνά τής "Ανίνας.

Δέν ξανάφθε εκείνη την ήμέρα. "Ούτε την άλλη. "Όμως νά σās πού τήν αλήθεια μου: Τόν είχα τόσο πολύ συνηθίσει, που άρχισα να τόν πεθυμάω λιγάκι τόν κατεγάρη! Το βράδυ, σαν έπεσα στο κρεβάτι, συλλογίστηκα πως δεν έδειξα και τόσο καλή συμπεριφορά μαζί του, μ' όλο που καυχίμαι πως είμαι γραμματισμένο παιδί. "Επειτα — ποιος ξέρει; — έτσι φοβισμένα καθώς έφυγα, μπορεί νάπεσε στα μάτια κανέναν κινητού και να τούκανε κανένα κακό. "Ο Θεός να βάλη τή χέρι του, είπα μέσα μου κι' ένιωσα μιά λύπη στην ψυχή.

Μά την άλλη μέρα, πρωί-πρωί, τόν άκουσα απ' τ' άνοιχτό παράθυρο να φωνάζη κάνω στη βελανηδιά. Τραγούδαγε τόσο χαρούμενα, που φαινόταν πως είχε όλοένα ξεχάσει και την πετριά και τή λόγια που τού είπα. "Η άνεξικακία του αύτ ή τόν σήκωσε πολύ στην ύπόληψή μου και δεν ξαναμιλήσαμε πιά. "Επειτα κι' έγω δέ θά τόν ξαναπαράξω ποτέ γιατί είμαι μορφωμένο παιδί. Κι' αν είμαι χαριότατος, έχω ζήσει και σε πολιτεία και ξέρω από εγγένειες και τέτοια.

Διαβάτης

Ο ΧΑΡΤΑΕΤΟΣ

Σκεφθήκατε ποτέ πόση όμοιότης υπάρχει μεταξύ ενός χαρταετού που πλανιέται στον αέρα και μερικόν ανθρώπων; "Ισως όχι. "Ούτε σε μένα είχε έρθει ποτέ αύτ ή ιδέα, ως προχθές τή άπόγευμα.

Είχα καθήσει στο παράθυρο και μνή

έχοντας τί να κάνω, άφωνα τή βλέμμα μου να πλανιέται άπόστα τριγύρω. Σέβνου βλέπω σε μικρή άπόσταση ένα χαρταετό, που όπερήφανος ανέβαινε γοργά στον αέρα. Σέ λίγο όμως, ένα άπότομο τράβηγμα έκοψε τόν θριαμβευτικό δρόμο του και τόν έκανε να κατεβή άρκετά. "Υστερα ανέβηκε λίγο, όταν πάλι ένα γερό τράβηγμα τόν ξανακατέβασε. Κι' αύτ ή πάλη, τού άετού που ήθελε ν' ανεβή όλο και πιο ψηλά, με τή τράβηγμα τού σπάγγου, που τόν άνάγκαζε όλο να καταβαίνει, γιατί, ίσως να μνή είχαν άλλον τή παιδιά, μου φάνηκε σαν ένα σύμβολο.

"Όσοι άνθρωποι δεν μπαίνουν στον άγώνα τής ζωής γεμάτοι σχέδια, θάρρος κι' έλπίδες για τή νίκη. Στην άρχή καλούν άρκετά, αλλά σιγά-σιγά προχωρούν και γεμάτοι χαρά ανεβαίνουν τα ανακατάτα της κοινωνίας. "Όταν ένα δυνατό τράβηγμα τού σπάγγου που τούς κρατά από τή χέρι τής μοίρας, τούς ρίχνει κάτω. Αυτού ξαναρχίζουν δυο, τρεις, πολλές φορές, αλλά πάντα, όταν νομίζουν πιά πως έφθασαν εκεί που ήθελαν, ξαναπέφτουν πάλι. Και τή τέλος είναι πάντα τή ίδιο. Μπορεί ή πάλη να κρατήση λίγο ή πολύ, αναλόγως, αλλά ο άνθρωπος, όπως κι' ο χαρταετός, θά ύποκύψη στον δυνατότερο και θά πέση αν έτσι θελήσει ή μοίρα.

Παλιό "Αθήνα

ΜΟΙΡΟΛΟΓΙ

Σε διάφορα χωριά τής Κρήτης, είχαν και έχουν ακόμη τή έθιμο, όποιος πεθαίνει να φέρουν γυναίκες να τόν μοιρολογούν.

Αυτό είναι τή έπάγγελμά τους, κι' έτσι ονομάζονται και μοιρολογίστρες. Σε κάποιο απ' αυτά τή χωριά, έφυγε να παθάνη κάποιο παλιόραϊ που τ' έλεγαν Γαβριήλ. "Ήταν ψηλό, ρωμαλέο, κι' όλοι στο χωριό τή λυπήθηκαν. Οι γονείς του παρηγοριά δεν είχαν. Για νάλαφρώση ο πόνος τους φώναξαν μιά δεξ έπαγγέλατος μοιρολογίστρα, να τή μοιρολογήση.

Γιά τόν κόπο της, τής έδωσαν μιά όκά κοινά. Αυτής τής φάνηκαν λίγα, αλλά δεν είπε τίποτα. "Όταν όμως ήρθε ή ώρα νάρχισή τή μοιρολόγι της, κάθισε μπροστά στο νεκρό κι' άρχισε: — Πολύ μακρός σαι Γαβριήλ μου. Μά τή κοινιά να λίγα, κακομοίρη μου...
Κρητικό "Αερογιάλι

ΚΑΠΟΙΟ ΡΗΜΑΑΙ

Ξέρω ένα χάλασμα γερασμένο απ' τή χρόνια, ένα δόλιο ρημάδι. Γεμάτο από θύμησης παλιές, γερασμένες πιά, άπόμεινε με τού πετροκαταλύτη χρόνου τάχγάρια φανερά. Με τή σκεπή του άνοιχτή. Με τούς τούχους του μισογεραμεμένους. Τά τρία του σκαλοπάτια, που πήνε τους φύτρωσαν ή μούσκουλη, φαγωμένα απ' τή βροχή. Τά παράθυρα τού ρηγαμένα. Με τή θύρα του δίχως τή θυροφύλλα. Νυχτερίδες κρέμονται απ' τή σάπια του δοκάριου. Φίδια, γουστέρδες σέρνονται στο πάτωμα. Και στη γωνιά — ποιος ξέρει, ποτέ άνάφτης; — ποιος ξέρει, ποιος ξέρει; — φάλλιασε μιά γριά μεγαλομάτα κουκουβάγια, που σκούζει με τή λιόγεμα θλιμμένα.

ποκλειστικά σε μερικές αιτιαριστές λέξεις που έχουν μπει μόνο για την δημοκραταλγία π. χ. «Σάν θά γιορτάζω με τη στέκα». «Ένα παιδί γυρίζοντας από το σχολείο θά κρατάει στο χέρι τη σάκκα του, την πλάκα του, αλλά όσο για στέκα, αυτή θά την έχω βέβαια κρυμμένη μες στη σάκκα του και θά βγάλω μόλις του. Έπειτα, στην τετάρτη στροφή λέει:

Κι' αν πήξ για τύπους, ώ, ποτέ της δέν παραβίκοε τον κανόνα' μοιάζει σ' αυτό παλιά μαντόνα.

Η παρομοίωση δέν είναι πετυχημένη, μά και νάταν άκόμη, δέν θά μου πολυάρεσε σ' ένα παιδικό ποιήμα. Λέμε «μοιάζει με μαντόνα» για μιά νέα που έχει γλυκό και σαγνό πρόσωπο και μάς θυμίζει τις εικόνες των μεγάλων Ιταλών της Αναγεννήσεως. Ποτέ όμως για έναν άνθρωπο που κρατάει τοξ τύπους. Ο πρώτος στίχος της τελευταίας στροφής θέλει επίσης νά γίνει πιο στρωτός. — Ως άξυκολούθημα.

Η Διάπλασις άσπάζεται τους φίλους της: *Γλυκίαν Μηρορίαν* (έλαβα τις λόσεις έγκλιως' τώρα που πέρασαν δλ' αυτά, θά μου γράφεις βέβαια συγχόταρα) *Άγνην* (πολύ δυσκόλο εύκολώτερο ήταν νά τις έγραφατε) *Σ. Μ. Μαυρήν* (έχει καλώς, περιμένω) *Κεφαλλονίτην* (δέν άμφιβάλλω, σύχαριστώ) *Κατεγάν Μισούλην* (εύχαριστώ πολύ για τό έσοπάθωμα' καλή ή ιδέα σου για τόν έρωτο, αλλά ποιός νά τό διοργανώσει; εγώ δέν εδκαίρω) *Όμορφην Κωνιλίτσαν* (εύχαριστώ δέν περάζεις) *Δέλαν Χ' Κώσα* (και σένα σ' εύχαριστώ πολύ για τό έσοπάθωμα' ναι, είσαι άρκετά πιά μεγάλη και μπορείς νά μπής στην κίτηνη' πάρε έναν Όδηγό τοβ Συνδρομητοβ, νά ιδής τί πρέπει νά κάμεις) *Τό* (και σένα σ' εύχαριστώ πολύ για τό έσοπάθωμα και φαίνεται τή χαρά σου που οι κόποι σου τελεσφόρησαν' έστειλα τόν Όδηγό για τή νέα μου φίλη καθώς και δυό Σήματα) *Αίμ. Δόγγην* (σε συχαίρω για όλα' καλή άντόμωση λοιπόν!) *Όλόχαρην* (χαίρω για όλες αυτές τις καλές γνωριμιές που έκαμεις' άσπάζομαι και τήν παλιά μου Φοίβη) *Άγγελουδι των Όσειρων* (τό χέρι σου δέν πρέπει νά τό παρακουράζεις άκόμα, και γι' αυτό δέν έχω τήν άβλωση νά μου γράφεις συχνά' για τό κομπλιάν σου θά σοβ πώ με τή σειρά του) *Ρασπουζέν* (έλαβα, έστειλα) *Δέσμερην* (έξέτλεσα' αλλά ξέρω ότι ούτα τού κ. Π. ούτε τού κ. Ξ. υπάροχον κλισά' αυτά που βλέπεις δημοσιευμένα εδω κι' έτσι, δέν είναι δικά τους' τά κάνουν από φωτογραφίες ή από σκίτσα, οι έφημερίδες και τά περιοδικά που τά δημοσιεύουν) *Άνδοπερην Εδτυχίαν* (έλαβα, εύχαριστώ' για τάλλα στο έρχόμενο) *Έρωθόδεσμερην* (όχι, έτσι! διάβασε τόν Όδηγό) *Ωκεανίδα* (είπα στόν κ. Ξ. πώς παύθηκε στο σχολείο τό «Ψυχοσάββατο» του κι' εύχαριστήθηκε πολύ' τό «πίλο» είναι ζακυνθινό, ιδιωμιατικό και, όπως μάντεςες, σημαίνει κήλεον, πλεό - άλλωστε λέγεται και «πιλιό» - πιδ) *Μαραμένο Αυλουδι* (έλαβα, εύχαριστώ, έστειλα 35 τετράδια) *Β. Παπαμιχαήλ* (έστειλα 4 τετράδια) *Τάνην Συντριβελόπουλον* (ή Συλλογή σου ελήφθη, κι' εδ σήμερα δημοσιεύθηκαν άπ' αθήνη, με τό ψευδώνυμό σου, δυό Άσκήσεις) *Στέλιον Πράτον* (έλαβα, εύχαριστώ, συχαίρω) *Άτρωμίτην Φοβηταίωρην*, *Κάποιον* κτλ. κτλ.

Είς όσας έπιστολάς έλαβα μετά τήν 16 Ιουλίου θ' άπαντήσω στο έρχόμενο.

Ο Άστυγο-Ρινο-Μετρώος
Ίατρος ΜΙΧ. ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ
Δέχεται 10-11 και 4-6. Πλατεία Ομονοίας και όδου Δώρου 8α. Δτε Νοσοκομειον Αγία Ελένη άγχειρίζει και θεραπεύει τοξ άπόρους, δα, εαν.

ΠΝΕΥΜΑΤΙΚΑΙ ΑΣΚΗΣΕΙΣ

ΣΥΝΕΧΕΙΑ τοβ 26ου άδειανισμοβ Λόσεων. Αι Λόσεις τοβ φυλλαδίου τούτου είναι δε κατά μέχοι της 18 Αυγουστου.

397. Δεξιόγραφος
Έπίγραμμα τό πρώτο, Τέλλο τοβ άνδρους μέρος. Τό σύνολο γιορτή
Όποια, που κάνει κρότο, Και τρέχει ο νιός κι' ο γέρος, Νάκούση και νά ιδή.

398. Συλλαβογράφος
Άρθρο κι' άνκωνυμία Και τοβ προσώπου μέλος. Και της άρχαίας Αιγύπτου Θεο βλέπει στο τέλος.

399. Μεταγραμματισμός
Μικρό κι' άθωο πλάσμα Άπ' τή Γραμματική Άλλάζει τό κεφάλι Και πράξη εδής - τί θάμνο - Που δέζει φυλακή Και θάνατο, προβάλλει.

400. Αναγραμματισμός
Σοφία τό προτέριμα Δέχεται πούχω, λύται. Κι' ανάποδα αν με πάρεις, Τό ίδιο θά μου βρήτε!

401. Μαϊάνδρος
* * * * *
* * * * *

Νάντικατασταθούν οι άστερισμοί διά γραμμάτων ώστε νάναγινώσκονται κατά σειράν: Χρονική μονάς, μεγάλη θεά, τιτάν και όρος, νιός τοβ Νόε, τρωακίον, κητικη άντωνυμία, νησίς τοβ Ιονίου, έρωδ αυτοκράτωρ της Ρώμης, πόλις της Γαλλίας, μεγάλη θεά, πρόθεσις, σύνθεσιμος, περιφημος ποταμός της Ασίας, άρχαία ποιήτρια, έυκολάπτεται.

402. Κρυπτογραφικόν
1 2 3 4 5 6 7 8 3 = Άρχαίος στρατηγός
2 6 7 4 = Νήσος
3 4 7 8 3 = Ποταμός
4 2 1 8 8 = Όργανον
5 4 7 8 8 3 = Άρωματιών
6 7 2 8 = Δένδρον
7 8 6 8 5 = Άνθος
8 2 7 4 5 8 8 = Άχανές

403. Διπλό Κεφάλι
γωνία, άφή, έτος, Ήρα, δν, ήλος, βάτος.

Είς τας λέξεις αυτές νά τεθη άπό έν γράμμα ως κεφαλή και νά σχηματισθούν άλλα τόσα λέξεις, σχηματίζουσαι με άρχικά των ίστορικων πολίτην.

404. Διπλή Άκροστιχίς
Τά μέν άρχικά των κάτωθι έητοιμένων λέξεων αποτελούν θεάν, τά δε τρίτα γράμματα όμηρικην βασιλείαν.

1, Θηβαίος στρατηγός 2, Νήσος τοβ Ιονίου 3, Άρχαίος βασιλεύς 4, Αυτοκράτωρ της Ρώμης 5, θεά.

Δεξιόμην Έλλάς
405. Μικτόν
88 - 00 - 0 - ειωδ
ν - σ - φ - τ - κληρο
Κρητικό Άκρογιάλι
406. Γρίφος
τινα ήπαρ
τινα ήπαρ ήπαρ ήπαρ Φ
ρε τήν Χ
τινα ήπαρ ήπαρ ήπαρ τα
τινα ήπαρ ήπαρ ήπαρ τα
Ευρά της Βαλκασσας

Α Ψ Ξ Β Ι Ζ

των Πνευμ. Δουήσεων τοβ φύλλου 14
176. Ταξίδι (τά, ξυδι.) - 177. Δεσόμενος ίσομέμος. - 178. Μαιμά-τάμμα.
179. ΤΑ Ψ Ι 180. ΘΗΡΑΜΕΝΗΣ
Α Ι Α Σ (ήμισα, σήμα, Άθηνά, Μάρνης, Ερμής, νήμα, ΨΑΡ Ι Σαρμάρα.) - 181-185.
Ι Σ Ι Ο Διά τοβ Ρ: κόρη, μέρος, όρος, ροή, όριον. - 186. ΠΕΛΑΓΙΑ (πιά, λά, ει, γς.) - 187. Νήφε και μέμνος' άπιστείν. - 188. Ό σά μισεις έτέρω μή ποιήσης. (ός ήμισα, σέ τσ ρθ, μη πλ εις ις.) - 189-191. 1. Σιφανέτ (si, font, nette) 2. Κάμεν (car, main) 3. Διάνα (lit, an, à).

ΜΙΚΡΑΙ ΑΓΓΕΛΙΑΙ

Διά 1 έως 10, τό ποιδ λέξει με άπλά στοιχεία όρ. 6, τό ελάχιστον τίμημα. Πέραν των 10 λέξεων 60 λεπτά ή λέξει με παχέα δε στοιχεία όρ. 1 και με κεφαλαία όρ. 1, 50. Ο χωριστός στίχος όρ. 5. Οί μη συνδρομηταί πληρώνουν τά διπλά Η προπληρωμή είναι άπαραίτητη.

[ΑΒ' - 301]
Διέφαλε Άστé, γιατί διέκοψες άλληλογραφία; **Κόρη** τοβ **Βουνοβ**, συγγνώμη για άβελη έργαστορία. Για όσα μου έγραψες είμαι άσφαμος. Τετραδιάκι της **Γαρδάνιας** δέν έλαβα, ποιός είναι ή διεδουοός της; **Μυρτίτα**, είμαστε... ε-ξάδελφοι. Τώρα νά περιμένας;
Άστιδεύς

[ΑΒ' - 302]
ΠΑΡΙΖΙΑΝΙΚΟ ΧΑΜΙΝΙ
ΥΠΟΨΗΦΙΟΣ ΔΗΜΟΨΗΦΙΣΜΑΤΟΣ ΤΟΥ 1992
[ΑΒ' - 303]

Εξκολούθησά με άλληλογραφώ και νά άντελλάσω Μ. Μυστικά στην νέα μου άντιδουση: Α. Δάνον, Ήη στίσις Έβληγικου, Γλυφάδα-Άττικής.
Άστιδεύς

[ΑΒ' - 304]
Μακεδονικό Νούφαρο - Τούλα Βαρδή. Για νά μάθεις νά μη άποκαλύπτεις άλλοτε μέλη της **Χαρούμενης Συντροφιάς**.
Μαγεμένο Νηοάκι, **Νυφούλα** τ' **Όδρου** του
[ΑΒ' - 305]

Αλληλογραφώ με όλους και όλες. Δ/σις: **Μαρίαν Τσίμη**, Τσιττα 24, Άθήνα.
Άστιδύς

[ΑΒ' - 306]
Μικρή **Τρελλούλα**, στο θάνατο τοβ καλού σου μπαμπά δέξου τά πιο θερμά μες συλλυπητήρια.
Ασκη Καμέλια, **Άνέσπερη Εύτυχία**
[ΑΒ' - 307]

Προκηρύσσω διαγωνισμό καρτών με μιá σκέψη, βραβεία τρία, προθεσμία όμηνος. Δ/σις: Άναστ. Κασίμην (Διά Ψ), Ζωοδόχου Πηγής 19, Άθήνα.
Ροδόλοφος Βαλεντινος